

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

UMS® 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

ÖRNEK OLAY ÇALIŞMASI – UMS® 29 YÜKSEK ENFLASYONLU EKONOMİLERDE FİNANSAL RAPORLAMA

Giriş

Piyasa ekonomisinde en önemli göstergelerden biri enflasyondur. Mal ve hizmetlerin fiyatları her zaman değişir, toplam fiyat düzeyi artar ve aynı para birimiyle öncekinden daha az satın alabilirsiniz. Bazı ülkelerde, bu değişiklikler önemlidir ve yüksek enflasyonu gösterir.

Bu örnek olay çalışmasının amacı, işletme yüksek enflasyon ekonomisine sahip bir ülkede faaliyet gösteriyorsa, öğrencileri finansal tabloların hazırlanması konuları hakkında düşünmeye teşvik etmektir. Örnek olay çalışması aşağıdaki konuları ele alır:

- İlk olarak, finansal tabloların düzeltme yapılmadan paranın satın alma gücünü açıklamadığının ve finansal verilerin yüksek enflasyonlu ekonomisi olan ülkelerde finansal kararlar almak için kullanılmayacağına anlaşılmasını sağlamaya çalışır.
- İkincisi, amacı, muhasebenin farklı unsurlarında kullanılan yöntemleri belirleme ve yüksek enflasyonlu ekonomisi olan ülkelerde ihtiyaç duyulması halinde muhasebe düzeltme unsurları hakkında karar verme becerisi sağlamaktır.

Örnek Olay Hakkında Bilgi

Global Consultation (GC), yüksek enflasyonlu bir ekonomi ülkesinde faaliyet göstermektedir. Şirketin ana faaliyet konusu hizmet sunmaktır; hizmetlerin maliyeti alt yüklenicilerin hizmetlerinden oluşmaktadır. Cari yılda gelir ve giderler eşit olarak gerçekleşmiştir. Şirket "GC, tarihsel maliyet yöntemini uygular. GC şirketinin aşağıdaki finansal tabloları fonksiyonel para birimi cinsinden sunulmuştur.

Finansal Durum Tablosu		
Kalemler	Cari yıl, PB	Önceki yıl, PB
Alacaklar	20.000	15.000
Nakit	30.000	40.000
Toplam:	50.000	55.000
Sermaye:	10.000	10.000
Kâr (Zarar)	40.000	45.000
Toplam:	50.000	55.000

Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu		
Kalemler	Cari yıl, PB	Önceki yıl, PB
Satış geliri	100.000	120.000
Satış maliyetleri	(65.000)	(78.000)
Brüt kazanç	35.000	42.000
Yönetim giderleri	(40.000)	(38.000)
Net Kâr	(5.000)	4.000

Fiyat endeksleri aşağıdaki gibidir:

Cari yıl		Önceki yıl	
1 Ocak – 220	31 Aralık – 180	1 Ocak – 200	31 Aralık – 220

Tartışma soruları:

1. GC'nin bu finansal tabloları, finansal tablo kullanıcılarına sunulabilir mi? Açıklayınız.
2. GC'nin finansal tablolarında, kullanıcıya sunulabilmeleri ve GC'nin gerçek finansal durumunu ortaya koyabilmeleri için hangi değişiklikler yapılmalıdır? Açıklayınız.
3. Gerekli hesaplamaları yaparak GC'nin finansal tablolarını hazırlayın.

ÖRNEK OLAYIN ÇÖZÜMÜ– UMS 29 YÜKSEK ENFLASYONLU EKONOMİLERDE FİNANSAL RAPORLAMA

GC, yüksek enflasyonlu bir ekonomiye sahip bir ülkede faaliyet gösteriyorsa, fiyat endeksi düzeyine göre yeniden hesaplama yapılmadan finansal tablolar GC'nin gerçek finansal durumunu ortaya koymadığından, enflasyon etkisi belirtilmemiş finansal tablolar kullanıcılara sunulamaz. Bu durumda, finansal tablolardaki verilerin fiyat endeksi seviyesindeki değişimi yansıtacak şekilde düzeltilmesi gerekmektedir.

Finansal Durum Tablosunda yer alan tutarlar aşağıdaki şekilde yeniden hesaplanmalıdır:

Finansal Durum Tablosu						
Kalemler	Cari yıl			Önceki yıl		
	PB	Endeks Seviyesi	YPB*	PB	Endeks Seviyesi	YPB*
Alacaklar	20.000	-	20.000	15.000	180/220	12.273
Nakit	30.000	-	30.000	40.000	180/220	32.727
Toplam:	50.000		50.000	55.000		45.000
Sermaye:	10.000	180/220	8.182	10.000	180/220	8.182
Kâr (Zarar)	40.000	50.000-8.182	41.818	45.000	45.000-8.182	36.818
Toplam:	50.000		50.000	55.000		45.000
Net parasal pozisyonda kazanç (kayıp)	<i>Yeniden hesaplama sonucunda oluşturulmuştur: Sermaye 8.182 – 10.000 = -1.818 PB (giderler) Kâr (zarar) 40.000x180/220 – 40.000 = -7.273PB (giderler) Toplam: -9.091PB (kayıp)</i>			<i>Yeniden hesaplama sonucunda oluşturulmuştur: Alacak tutarı 12.273 – 15.000 = -2.727 PB (giderler) Nakit 32.727 – 40.000 = -7.273 PB (giderler) Sermaye 8.182 – 10.000 = -1.818 PB (giderler) Kâr (zarar) 45.000 x 180/220 – 45.000 = -8.182 PB (giderler) Toplam: -20.000 PB (kayıp)</i>		

* Yeniden hesaplanan para birimi

Önceki döneme ilişkin veriler (kullanılan tarihi maliyet yöntemi veya cari maliyet yönteminden bağımsız olarak), cari raporlama dönemi için cari fiyat endeksi kullanılarak yeniden hesaplanır. Alacak tutarı ve nakit cari yıl için yeniden hesaplanmaz, çünkü bunlar zaten dönem sonundaki cari ölçüm birimi ile gösterilmiştir. Elde edilen kazançlar, varlıkların değeri ile hisselerin değeri arasındaki fark olarak hesaplanır. Net parasal pozisyon üzerinde ortaya çıkan kazanç (kayıp), kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda sunulacaktır.

Gelir ve giderlerin yıl boyunca eşit olarak oluşması durumunda, kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunun yeniden hesaplanmasında fiyat endeksindeki ortalama değişim uygulanabilir:

Cari Yıl		Önceki Yıl	
Ortalama Fiyat Endeksi	1 Ocak – 220 31 Aralık – 180 (220+180)/2=200	Ortalama Fiyat Endeksi	1 Ocak– 200 31 Aralık– 220 (200+220)/2=210

Kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu tutarlarının yeniden hesaplanması:

Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu						
Kalemler	Cari yıl			Önceki yıl		
	PB	Endeks Seviyesi	YPB	PB	Endeks Seviyesi	YPB
Satış geliri						
Satış maliyetleri	100.000	180/200	90.000	120.000	180/210	102.587
Brüt kazanç	(65.000)	180/200	(58.500)	(78.000)	180/210	(66.857)
Yönetim giderleri	35.000		31.500	42.000		35.730
Kalemler	(40.000)	180/200	(36.000)	(38.000)	180/210	(32.571)
Net parasal pozisyonda kazanç (kayıp)			8.590			11.071
Net Kâr	(5.000)		4.090	4.000		14.230
Net parasal pozisyonda kazanç (kayıp)	<p>Yeniden hesaplama sonucunda oluşturulmuştur:</p> <p>Satış geliri 90.000 – 100.000 = -10.000 PB (kayıp)</p> <p>Satışların maliyeti -58.500 – (-65.000) = 6.500 PB (Kazanç)</p> <p>İdari giderler -36.000 – (-40.000) = 4.000 PB (Kazanç)</p> <p>Toplam: 500 PB (kâr (zarar) tablosundan kazanç) – 9.091 PB (finansal durum tablosundan zarar) = -8.591 PB (kayıp)</p>			<p>Yeniden hesaplama sonucunda oluşturulmuştur:</p> <p>Satış geliri 102.857 – 120.000 = -17.143 PB (kayıp)</p> <p>Satışların maliyeti -66.857 – (-78.000) = 11.143 PB (kazanç)</p> <p>İdari giderler -32.571 – (-38.000) = 5.429 PB (kazanç)</p> <p>Toplam: 571 PB (kâr (zarar) tablosundan kazanç) – 20.000 PB (finansal durum tablosundan zarar) = -19.429 PB(kayıp)</p>		

Aşağıdaki finansal tablolar, finansal tablo kullanıcılarına sunulacaktır:

Finansal Durum Tablosu		
Kalemler	Cari yıl, PB	Önceki yıl, PB
Alacaklar	20.000	12.273
Nakit	30.000	32.727
Toplam:	50.000	45.000
Sermaye:	8.182	8.182
Kâr (Zarar)	41.818	36.818
Toplam:	50.000	45.000

Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu		
Kalemler	Cari yıl, YPB	Önceki yıl, YPB
Satış geliri	90.000	102.587
Satış maliyetleri	(58.500)	(66.857)
Brüt kazanç	31.500	35.730
Yönetim giderleri	(36.000)	(32.571)
Net parasal pozisyonda kazanç (kayıp)	(8.591)	(19.429)
Net Kâr	(13.091)	(16.270)

